

CIMBALJEVIĆ NA PARADI U STOKHOLMU

1. Širenje solidarnosti i međunaridnih kontakata:

Zdravko Cimbaljević, direktor "LGBT Foruma Progres", kao gost "Civil Rights Defendersa", prisustvuje manifestaciji "Nedjelja ponosa" u sklopu koje se održava i **Parada ponosa u Stokholmu**.

Cimbaljević je među rijetkima aktivistima sa područja Zapadnog Balkana sa statusom gosta.

„Stokholm Pride“ je festival koji slavi ljudska prava, jednakost i borbu protiv diskriminacije.

2. O Civil Rights Defenders-u

Civil Rights Defenders štiti građanska i politička prava i podržava branioce ljudskih prava širom svijeta. *Miran i siguran svijet slobode i pravde za sve* je misija ove nevladine ekspertske organizacije. Za više informacija posjetite: www.civilrightsdefenders.org

3. O Paradi u Stokholmu

Parada u Stokholmu, najveći događaj te vrste u skandinavskim zemljama, obično okupi oko pola miliona posjetilaca i oko 50.000 učesnika. Pod ovogodišnjim motom „Otvorenost“ parada promovirše kod svih segmenata radost i ponos. Slavlje, politika i kultura elementi su ovogodišnje ceremonije otvaranja. Tradicionalno događaj otvaraju najmanje tri osobe koji imaju snažnu vezu sa različitim područjima LGBT aktivizma i istorije. Ove godine to su: **Thomas Beatie**, iz Oregona, SAD, prvi transrodni muškarac koji je 2008. ostao trudan. Njegova porodica, supruga i kćerka, takođe su gosti Parade. Organizatori ovim žele da poboljšaju položaj trans osoba i njihovo pravo na porodični život. Švedska još uvijek pristupa prisilnoj sterilizaciji trans osoba i to je danas jedno od ključnih LGBT pitanja. Pored Beatiea na otvaranju govore **Anna Mohr** i **Kjell Rindar**, aktivisti i pioniri LGBT oslobađanja u Švedskoj, zaslužni za organizovanje prve povorke ponosa u Stokholmu, davne 1977.

Službena Pride pjesma je „Show The World Tonight“ dua „Straight Up“. Pride pjesmu možete odslušati na ovom linku: <http://www.youtube.com/watch?v=q2Tt5FctWSE>

Posebna vrijednost Pride je i potpuna pristupačnost osobama sa invaliditetom. Kako organizatori ističu, dostupnost i otvorenost idu ruku pod ruku, pa je zato i pristup svim programima besplatan.

4. Pride u Crnoj Gori

LGBT Forum Progres bio je primoran odložiti održavanje Povorke ponosa u Podgorici zbog nedostatka političke podrške i imenovanja predstavnika Vlade u Organizacioni odbor Povorke samo četiri dana prije samog događaja. Osim toga, Vlada se opredijelila za imenovanje državnih službenika koji nisu bili na traženom političkom nivou. Iz Vlade nije ni odgovoreno na zahtjev da njen visoki zvaničnik bude dio Povorke i u ime Vlade obrati se njenim učesnicima.

LGBT Forum Progres kompletnu korespondenciju sa državnim organima u vezi Povorke ponosa, u skeniranoj originalnoj formi, dostavio je na relevantne adrese.

4.1. Odnos resornog ministra u Vladi prema okupljanju i vidljivost LGBT populacije

Ministar za ljudska i manjinska prava **Ferhat Dinoša** odbio je da bude na čelo Organizacionog odbora, učesnik Povorke ali i da se obrati njenim učesnicima. Podsjećamo na njegovu izjavu tim povodom:

“Prvo, mislim da ima korisnijih projekata u pravcu unapređenja prava i položaja LGBT osoba nego što je to organizovanje Parade i drugo, upravo zbog korisnijih projekata u tom pravcu, veoma sam zauzet poslovima oko realizacije preporuka iz Mišljenja Evropske komisije čiji se dobar dio odnosi upravo na problematiku LGBT prava, tako da ne bih imao vremena za dodatni angažman”. Dinoša je dodao da povorkom **“LGBT osobe ne bi učinile sebi nikakvu korist”** i da njegovi saradnici, **“u malobrojnom kabinetu”, “nemaju vremena za to jer su previše zauzeti ispunjavanjem obaveza iz akcionog plana”.** **„Ako sam rekao da ne mislim da će to biti korisno onda znači da nisam za nešto što je beskorisno“** zaključio je, marta 2011. godine, ministar **Ferhat Dinoša**.

4.2. Glasno i jasno kažemo – trebamo i hoćemo političku podršku

LGBT Forum Progres podsjeća i na izjave članova Organizacionog odbora prilikom odlaganja podgoričke povorke:

Zdravko Cimbalević, izvršni direktor LGBT Foruma Progres:

„Uvjereni smo da održavanje Povorke ponosa može biti značajan iskorak za kompletno društvo. To je jedinstvena prilika da Vlada, civilno društvo i građani pokažu privrženost vrijednostima i načelima na kojima počiva Evropska unija“.

*

dr Jovan Kojičić, član Evropske komisije za pravo seksualne orijentacije za Crnu Goru: **„Povorku Ponosa treba odložiti do daljnjega, sve dok država ne obezbijedi jasnu političku i institucionalnu podršku i saradnju sa organizatorom, i bez varanja kako to sada čini“.**

*

Daliborka Uljarević, izvršna direktorka Centra za građansko obrazovanje:

“Neupitna politička volja, praćena mjerljivim rezultatima, znaćajno će odrediti i nać kapacitet da se evropeizujemo i modernizujemo. Uspješna organizacija prve Povorke ponosa biće indikator praktićnog postojanja te politićke volje i snage institucija sistema da sve svoje graćane i graćanke podjednako uvaći u njihovim osnovnim pravima i slobodama”.

*

mr Tea Gorjanc –Prelević, izvrćna direktorka Akcije za ljudska prava:

“Crna Gora koja je posvećena, kako njeni zvanićnici istiću, vladavini prava i poćtovanju ljudskih prava tek treba da zaslući poverenje oko 10% svog stanovnićstva koja je homoseksualne orijentacije ili su transrodne osobe. Najlakće je dati izjavu, najlakće je deklarativno podrćati nekoga, malo je teće to ućiniti, kako bi pravници rekli, konkudentnom radnjom a to je minimum koji je ovde primeren. Dakle proćetati sa svojim graćanima za tu ideju koju je lako deklarativno isprićati”.

*

mr Aleksandar Saća Zeković, istraćivać krćenja ljudskih prava:

„Kompletno civilno drućstvo pokazalo je spremnost za saradnju sa Vladom, dobronamjernost i konstruktivnost, kao i strpljenje. Ipak zar je moguće oćekivati drugaćiji odnos prema Povorci i pobolćšanju poloćaja LGBT osoba dok Crna Gora ima resornog ministra koji je LGBT osobe javno viće puta pozvao da ostanu nevidljive. Zbog toga nije snosio nikakvu odgovornost. Zato se politićka podrćka ne moće improvizovati. Nje ili ima ili nema. To ćto Vlada nema snage ili volje da navede aktuelnog ministra da radi svoj posao nije nać problem. To ćto Vlada ne moće naći ministra koji je voljan da radi posao svog homofobnog kolege takoće nije naća odgovornost“.

*

4.3. Trenutno stanje i perspektiva Pride u Podgorici

LGBT Forum Progres konstatuje zadovoljstvo, ćto je u mećuvremenu, doćlo do pobolćšanja odnosa policije.

Zakljućen je, istorijski vaćan, sporazum o saradnji koji daje potrebne garancije za organizovanje javnih okupljanja i za bezbjednost lokacija u kojima će se odvijati socijalni ćivot LGBT osoba. Time je zadovoljen bezbjednosni preduslov za odrćavanje povorke uz potpunu odgovornost policije.

Drugi je politićki koji podrazumijeva podrćku na najvićšem politićkom nivou. **Redovni posao institucija, misli se na policiju i druge javne slućbe, ne smije se predstavljati politićkom podrćkom.** Institucionalna podrćka, kako je zovu zvanićnici, nije nića drugo do ustavna i mećunarodna obaveza drćzave da zaćtiti mirno okupljanje. Ćak i da kompletna crnogorska Vlada razmićlja i radi kao njen ćlan zadućen za resor ljudskih prava ona je dućzna angaćovati sve svoje institucionalne kapacitete kako bi jednoj LGBT grupi garantovala mirno i bezbjedno okupljanje.

Drćzava, prema mećunarodnim standardima, nema samo obavezu da se uzdrći od neopravdanog ogranićavanja slobode mirnog okupljanja, već ima i pozitivne obaveze koje se sastoje u zaćtiti mirnih demonstracija od prijetnji nasiljem od strane trećih osoba. Pravo na okupljanje jedne grupe ne moće se ogranićiti zato ćto druga grupa u

društvu ne podržava stavove koje skup promovira. Prema utvrđenoj praksi Evropskog suda za ljudska prava, „bilo bi nespojivo sa vrijednostima koje Konvencija štiti ako bi uživanje prava na osnovu Konvencije od strane neke manjinske grupe moglo biti uslovljeno dozvolom većine”.

Ohrabruju najave, iz vrha Vlade, da će se pravima LGBT osoba posvetiti dodatna pažnja. **Krajnje je vrijeme.** Uz razriješenje aktuelnog ministra, **što je polazni osnov za dalji razvoj LGBT prava**, ohrabruje nas i raduje institucionalno širenje podrške za borbu protiv diskriminacije, kroz osnivanje novog Savjeta za borbu protiv diskriminacije, i kadrovsko jačanje Kabineta premijera za borbu protiv diskriminacije.

Kada se popravi institucionalni tretman jedine LGBT vidljive grupe u zemlji i dobije tražena politička podrška, LGBT Forum Progres bez odlaganja formiraće Organizacioni odbor koje će, po konstituisanju, definisati detalje relevantne za održavanje prve povorke ponosa u Crnoj Gori uključujući i sami datum održavanja.

Najavljujemo da ćemo Kabinetu premijera dostaviti detaljan izvještaj o poštovanju i zaštiti sloboda i prava osoba koje pripadaju LGBT populaciji i o institucionalnom tretmanu LGBT Forum Progres za sedam mjeseci ove godine.